

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/207444,W-Pile-odbyl-sie-kongres-poswiecony-abp-Antoniemu-Baraniakowi.html>
27.02.2026, 00:07

[Następny](#)

[Powrót](#)

W Pile odbył się kongres poświęcony abp. Antoniemu Baraniakowi

Uczestnicy kongresu dyskutowali o duchowym dorobku i roli, jaką odegrał abp Antoni Baraniak w historii Kościoła i Polski. Współorganizatorem wydarzenia był Instytut Pamięci Narodowej.

05.10.2024

[Antoni Baraniak](#) [Komunizm](#) [Kościół](#)

Kongres rozpoczęło wystąpienie Jana Józefa Kasprzyka, doradcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. W wydarzeniu udział wzięli: arcybiskup poznański Stanisław Gądecki, biskup pomocniczy diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej Krzysztof Zadarko. Badacze podjęli się próby podsumowania dotychczasowych badań nad kolejnymi etapami życia abp. Antoniego Baraniaka oraz dyskutowali o duchowej spuściźnie niezłomnego kapłana.

O najważniejszych osiągnięciach duszpasterskich arcybiskupa w archidiecezji poznańskiej mówił dr hab. Rafał Reczek, dyrektor poznańskiego IPN.

Podczas wydarzenia Instytut Pamięci Narodowej zaprezentował album „Arcybiskup Antoni Baraniak 1904-1977”, przez obszerny wstęp i kilkadziesiąt fotografii, przybliżający postać wielkiego duchownego.

Kongres zakończyła uroczysta msza św. dziękczynna za 45-lecie Inspektorii pw. św. Wojciecha w Pile i w intencji rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego abp. Antoniego Baraniaka SDB. Wieczorem odbył się pokaz filmu Jolanty Hajdasz „Zapomniane Męczeństwo” i spotkanie z reżyserką.

* * *

W lipcu 2023 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę o ustanowieniu arcybiskupa Antoniego Baraniaka patronem roku 2024, podobną inicjatywę poparł Sejmik Województwa Wielkopolskiego. W ostatnich latach odkrywamy na nowo duchowe świadectwo heroicznego poświęcenia się metropolity poznańskiego w służbie Kościołowi. Należał do grona niezłomnych duchownych, którzy w okresie komunistycznym doświadczyli prześladowania za wiarę. W latach 1953-1955 bp Antoni Baraniak był przez władze przetrzymywany i torturowany w więzieniu na ul. Rakowieckiej w Warszawie. Dzięki swojej postawie stał się wyjątkową postacią kościoła katolickiego w Polsce. Nie dał się złamać w czasie śledztwa, chociaż był torturowany fizycznie i psychicznie. Komuniści nie mogli przez to przeprowadzić zaplanowanego pokazowego procesu prymasa Wyszyńskiego, który miał mieć na celu doprowadzenie do podzielenia polskiego Kościoła i skompromitowania hierarchów.

Arcybiskup Baraniak po wyjściu z więzienia przez kolejne lata trwał wiernie przy Prymasie Tysiąclecia, stając się jego najbliższym współpracownikiem, powiernikiem najtrudniejszych spraw Kościoła i jednym z najważniejszych członków Episkopatu Polski. Jednocześnie do końca życia utrzymywał bardzo bliskie relacje ze zgromadzeniem salezjańskim, starając się – jako biskup – realizować charyzmat zgromadzenia, aby wychowywać młodych „na dobrych chrześcijan i

prawych obywateli”. Troszczył się o katolickie wychowanie dzieci i młodzieży, mobilizował duchownych do większego zaangażowania się w grupy formacyjne działające przy parafiach, zwłaszcza ministranckie, zabiegał o powołania kapłańskie i zakonne. Przez cały okres posługi pasterskiej w Poznaniu, otaczał się zawsze rzeszą najmłodszych pokoleń, podkreślając konsekwentnie, że to właśnie w ich rękach leży przyszłość Kościoła i Polski.

Jego męczeńska droga staje się dziś coraz bardziej obecna w świadomości społecznej. Ustanowienie abp. Antoniego Baraniaka patronem roku 2024 jest sprzyjającą okazją do tego, aby jeszcze bardziej zapoznać się z jego duchową spuścizną i rolą, jako odegrał w historii Kościoła i Polski. Kongres arcybiskupa Baraniaka jest właśnie jedną z tych inicjatyw.

Organizatorzy Kongresu: Inspektorat pw. św. Wojciecha w Pile, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie, Stowarzyszenie Pilszy Patrioci.

Partnerzy kongresu: Stowarzyszenie Archiwistów Kościelnych, Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży.

Kongres Arcybiskupa Baraniaka – Piła, 5 października 2024. Fot. IPN

Kongres Arcybiskupa Baraniaka - Piła, 5 października 2024. Fot. IPN

Kongres Arcybiskupa Baraniaka. Na zdj. Jan Józef Kasprzyk, doradca prezesa IPN - Piła, 5 października 2024. Fot. IPN

Program kongresu Piła, 5 października 2024 r.

Otwarcie kongresu – godz. 9:00

- Przemówienie Jana Józefa Kasprzyka reprezentującego dr. Karola Nawrockiego, prezesa Instytutu Pamięci Narodowej
- Przemówienie abp. Stanisława Gądeckiego metropolity poznańskiego
- Przemówienie ks. Inspektora Tadeusza Itrycha SDB
- ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz SDB: *Kongres Arcybiskupa Baraniaka w perspektywie uroczystości dedykowanych Niezłomnemu Pasterzowi Kościoła w 2024 r. – słowo wprowadzenia*

Sesja główna godz. 9:30-11:30 – *Koleje życia Arcybiskupa Antoniego Baraniaka. Próba podsumowania dotychczasowych badań*

- ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz SDB: *Syn Wielkopolski. Lata dzieciństwa Arcybiskupa Antoniego Baraniaka i upamiętnianie jego postaci w rodzinnych stronach*
- ks. prof. dr hab. Jan Pietrzykowski SDB: *Salezjański okres życia ks. Antoniego Baraniaka SDB*
- ks. dr Marek Chmielewski SDB: *Święty Jan Bosko w publicystyce i kaznodziejstwie abp. Antoniego Baraniaka*
- dr hab. Rafał Reczek: *Najważniejsze osiągnięcia duszpasterskie w archidiecezji poznańskiej*

11:30-12:00 – przerwa kawowa

Sesje tematyczne w dwóch oddzielnych salach godz. 12:00-14:00

Wokół duchowej spuścizny abp. Antoniego Baraniaka

- dr hab. Elżbieta Wojcieszek: *Troska arcybiskupa Antoniego Baraniaka o katolickie wychowanie dzieci i młodzieży w archidiecezji poznańskiej*
- ks. dr Łukasz Pawłowski SDB: *Maryjny rys duchowości ks. Arcybiskupa Baraniaka*
- ks. Wojciech Mueller: *Zaangażowanie arcybiskupa Baraniaka w promocję postaci świętych i błogosławionych oraz prowadzenie procesów kanonizacyjnych na terenie archidiecezji poznańskiej*

Wokół działalności abp. Antoniego Baraniaka - perspektywa historyczna

- dr hab. Waldemar Handke: *Troska ks. Antoniego Baraniaka o polskich więźniów oflagów niemieckich w świetle korespondencji z bratem Ludwikiem Baraniakiem*
- ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW: *Relacje Abp. Antoniego Baraniaka SDB z Konferencją Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich*
- ks. prof. dr hab. Andrzej Kopiczko: *Relacje Arcybiskupa Antoniego Baraniaka z diecezją warmińską*

14:00-14:30 Promocja albumu IPN o abp. A. Baraniaku

14:00-15:00 przerwa obiadowa

- Kościół pw. Świętej Rodziny w Pile godz. 16:00 – msza św. dziękczynna za 45-lecie Inspektorii pw. św. Wojciecha w Pile i w intencji rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego abp. Antoniego Baraniaka SDB
- „Iskra” godz. 17:00 – projekcja filmu Jolanty Hajdasz „Zapomniane Męczeństwo” i spotkanie z reżyserką

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Poznań

Kościół